

Blik op beton

SPORTEN IN HET BOS

In Ukkel heeft de "GO!"-basisschool een nieuwe sportzaal laten bouwen voor haar leerlingen. Architectenbureau URA stelde een losstaand gebouw voor dat nauw verbonden is met zijn omgeving die - ondanks de onmiddellijke nabijheid van de stad - opvallend groen is gebleven. Een geheel van betonnen prefab-elementen dient als sokkel voor dit open en optimistisch gebouw.

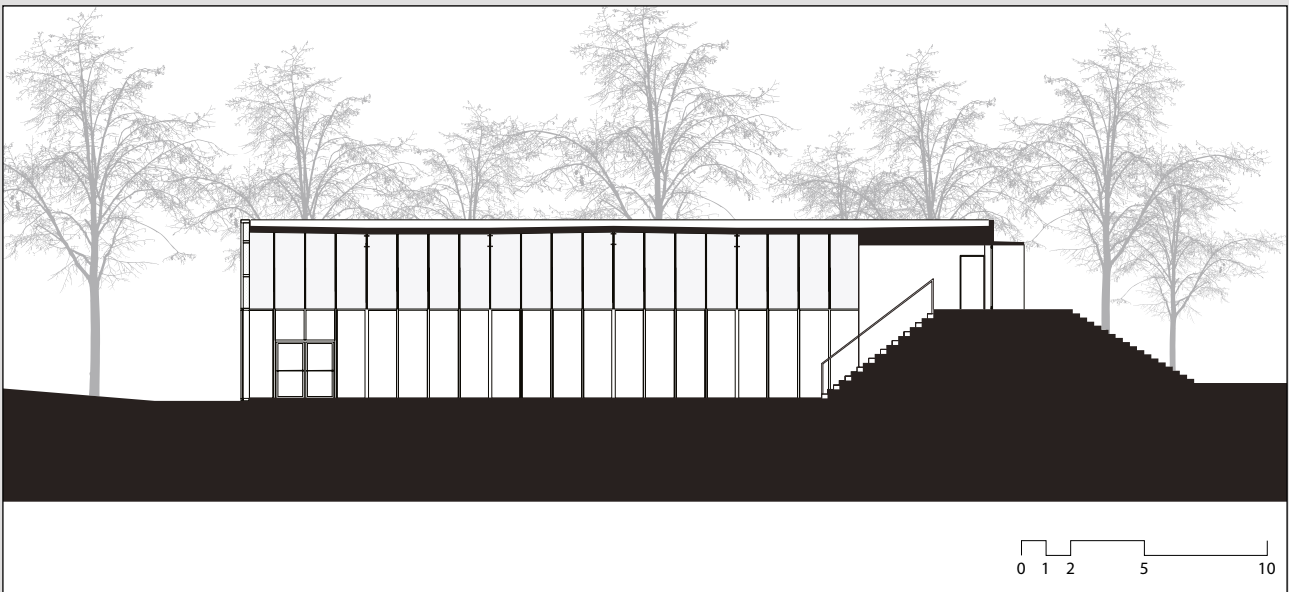
Foto ©Filip Dujardin

EEN POSITIEVE INTERPRETATIE VAN DE LOCATIE

Wat de conceptie van deze schoolgymzaal aangaat, pakt het Brusselse architectenbureau URA in de eerste plaats uit met een zeer positieve interpretatie van de omgeving waarin die zaal moest worden ingeplant. De school beschikt inderdaad over een perceeltje bos met een licht golvende topografie. De architecten beschouwden dit plantaardige territorium in het hart van de stad als een formidabele troef die absoluut als hefboom gebruikt moest worden. Haaks op de initiële vraag van de bouwheer stelde het architectenbureau voor om het gebouw midden in die

vegetatie te laten verrijzen, los van de overige schoolinfrastructuur. Er werd een geschikte plek gezocht waar zo weinig mogelijk gerooid moest worden. Het gebouw staat nu ongeveer op de kruising van informele paden die de scholieren gebruikten vanuit het omliggende stedelijke weefsel. Het doorsnijdt een talud dat de leerlingen overschrijden via een trap die tegelijk ook leidt naar de ingang van het gebouw en naar de kleedkamers op datzelfde niveau. Vervolgens brengt een brede trappartij de kinderen naar de eigenlijke sportzaal.

©URA

Foto ©Filip Dujardin

De ingang van de zaal ligt bovenaan een buitentrapp. Voorbij de deur bevinden zich de kleedkamers. Daarna dalen de leerlingen een andere trap af naar de sportterreinen. De architecten kozen bewust voor dit parcours vanuit het idee “te beseffen waar je naartoe gaat” en “te voelen waar je bent”. Kortom: bewustmaking met het oog op een optimaal gebruik van de locatie.

EEN POLYVALENTE RUIMTE MET UITZICHTEN

Zelfs aan de binnenkant springt de relatie met de natuur in het oog. Het volume is een perfect parallellepipedum waarvan de zijden gedurfd opgedeeld zijn in dichte en open vakken. De twee hoofdzijden bieden de gebruikers brede uitzichten op het bos: aan de ene kant ter hoogte van de kruinen van de bomen, aan de andere kant ter hoogte van de stammen. De architecten hebben het gebouw een polyvalent karakter willen schenken. Het omgevingslicht (vrij ongewoon voor een sportzaal) en de binnentrap die ook als tribune kan dienen, ondersteunen andere activiteiten. Ook de kleuren en de gebruikte materialen zijn bepalend voor de sfeer. Het materialenpalet blijft beperkt tot beton, glas en hout. De overheersende kleur is die van de veranderende vegetatie rondom – ruimschoots aanwezig dankzij de glaspartijen.

Beton is eveneens omnipresent, in zijn ruwe aspect, over heel het lage gedeelte van het gebouw aan taludzijde en bij de ingang. De vloerplaat van de ingangssluis, in het verlengde van de buitentrap, is vervaardigd uit prefabbeton, net zoals de tribunetrap die naar de sportvloer leidt. De kleed- en sanitaire ruimtes werden ten slotte uitgevoerd in zichtbaar metselwerk van betonblokken.

Foto ©Filip Dujardin

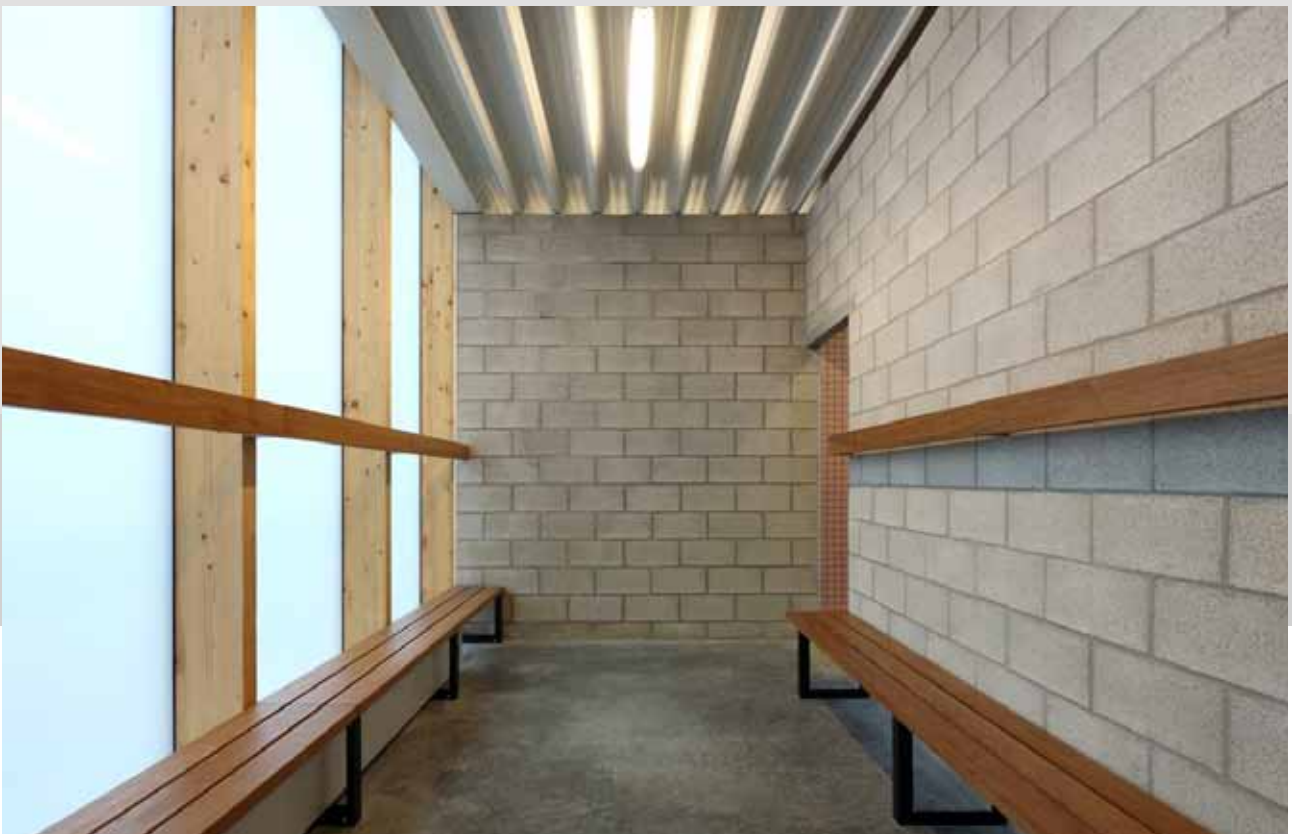
De sportzaal baadt in het licht. De architecten hebben bij de conceptie van de ruimte rekening gehouden met mogelijke andere activiteiten. Zo is de trap naar de sportvloer ook bruikbaar als tribune, om de lessen of een show te volgen.

Foto ©Filip Dujardin

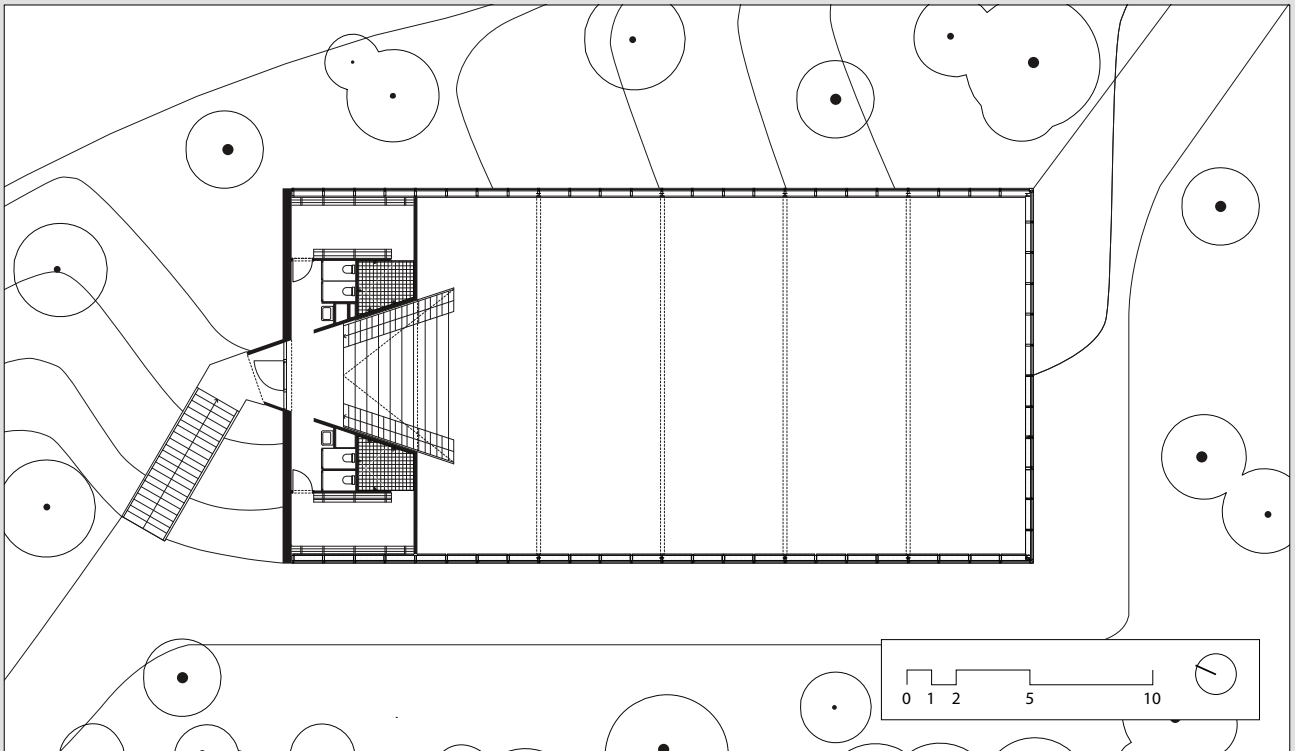

De ontwerpers van dit project lieten zich verleiden door de kwaliteitsvolle omgeving rondom de zaal. Zij vonden de vegetatie een element dat absoluut betrokken moest worden bij de compositie. De gevels zijn afwisselend dicht en open. Dit leidt tot versneden en toch zeer brede uitzichten op de beboste omgeving.

Foto ©Filip Dujardin

De structuur van de kleedkamers is vereenvoudigd. Ook hier zijn de materialen ruw gehouden. Hun verzorgde afwerking en rationele schikking creëren de details die de ruimte – met uiteindelijk weinig middelen – coherent maken.

©URA

Foto ©Filip Dujardin

TONEN "VAN WAT HET GEMAAKT IS"

Yves Malysse en Kiki Verbeeck, de architecten van URA, hebben in hun professionele praktijk de wil ontwikkeld om de constructie-elementen te rationaliseren en ze te tonen zoals ze vorm geven aan het gebouw. De architecturale, de structurele en de technische taal zijn als één eenheid opgevat. Dit principe wordt perfect toegepast in dit project. De premuren in beton, de houten structuur, de technische elementen en de bevestigingen zijn zichtbaar, daar waar ze thuishoren. Dit creëert een harmonische visuele indruk. Deze manier om architectuur te bedenken en uit te voeren bleek ook nuttig om het strakke budget van de constructie te respecteren. Het volume, zijn dimensies en de constructief concept werden hieraan aangepast.

Het architecturale uitgangspunt was om krachtige constructie-elementen toe te passen met bijzondere aandacht voor de uitvoeringsdetails, om op die manier een hoog niveau van architecturale kwaliteit te bereiken.

EEN BIPOLAIRE COMPOSITIE

De gevels zijn op bipolaire wijze verwerkt: open tegenover dicht; leeg tegenover vol; zwaar tegenover licht. Beton dringt zich op, in de vorm van premuren, als steunmuur aan taludzijde. Premuren werden eveneens gebruikt voor de gevel aan de inkomzijde, met een element van 7 meter hoog. De betonnen premuren zijn zichtbaar gebleven. De voegen tussen de verschillende elementen werden

schijnbaar in aantal vermenigvuldigd, om de asafstand over te nemen van de houtstructuur die de rest van de structurele envelop vormt. Het overige van de schil van dit gebouw bestaat uit ofwel beglazing, ofwel een gesloten geheel van metalen gevelbekleding aan de buitenkant en houten paneelwerk aan de binnenkant.

Foto ©Filip Dujardin

Het gebouw is ingebed in het talud. Er werd een sokkel gerealiseerd van geïsoleerde premuren in beton. Deze dient als basis voor de houten structuur maar staat tegelijk borg voor de waterdichtheid van dit ingegraven gedeelte. Aan het uiteinde van het volume vormt de gevel de perfecte uitdrukking van de architecturale keuze die speelt met transparantie, licht en de elkaar beknappende concepten van zwaarte en lichtheid.

TECHNISCHE INLASSING: DE PREMUREN

Premuren zijn geprefabriceerde muurelementen. Ze bestaan uit twee panelen in gewapend beton die met elkaar worden verbonden door tralieliggers. De premuren worden op het bouwterrein gemonteerd volgens de opgestelde plannen, en daarna met stortbeton opgevuld. Premuren zijn industriële elementen die echter ook op maat gerealiseerd kunnen worden met integratie van openingen en uitsparingen voor de technische uitrusting. De twee belangrijkste voordelen van premuren zijn de snelle uitvoering en de financiële besparing die ze meebrengen.

Premuren vergen immers veel minder bekistingspanelen en wapeningen en bijgevolg minder manueel werk. Premuren staan ook voor een perfecte waterdichtheid dankzij de eigenschappen van beton. De weinige voegen worden afgedicht zodat een perfecte waterdichtheid gegarandeerd is. De premuren bestaan in een versie met geïntegreerde isolatie die tegemoetkomt aan de eisen inzake thermische prestaties. Tot slot bieden premuren uiteindelijk dezelfde voordelen als betonnen wanden wat thermische inertie en akoestische isolatie aangaat.

Auteur: Sylvie Reversez, architect

Meer informatie:

Architectenbureau:

URA, Yves Malysse en Kiki Verbeeck
Stalingradlaan 100
1000 Brussel
T: + 32 2 512 56 36
E: info@ura.be
www.ura.be

Onderneming (premuren):

NV Kerkstoel 2000
Industrieweg 11
2280 Grobbendonk
T: +32 14 50 00 31
E: info@kerkstoel.be
www.kerkstoel2000.be

Foto ©Filip Dujardin